

VŠEOBECNÉ POJISTNÉ PODMÍNKY I

pro pojištění investic v zahraničí proti riziku zamezení
převodu výnosů z investice, vyvlastnění nebo politicky
motivovaného násilného poškození

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. (EGAP)
Vodičkova 34/701, 111 21 Praha 1, P. O. Box 6
tel.: 22284 1111, fax: 22284 4001, www.egap.cz
IČ: 45279314, DIČ: CZ45279314, zapsaná v obchodním
rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1619

Tyto Všeobecné pojistné podmínky nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2014

Článek I. Základní ustanovení

1. Tyto Všeobecné pojistné podmínky „I“ (dále jen „pojistné podmínky“) upravují podmínky pojištění investic v zahraničí proti riziku zamezení převodu výnosů z investice, vyvlastnění nebo politicky motivovaného násilného poškození (dále jen „pojištění“). Pojistné podmínky tvoří nedílnou součást pojistné smlouvy.
2. Pojištění poskytuje Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s. v souladu se zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“).
3. Pojistitel si u projektů s potenciálními dopady na životní prostředí vyhrazuje právo vyžadovat předložení zprávy o provedeném ekologickém auditu nebo přímo jeho provedení. V případě negativního výsledku ekologického auditu má pojistitel právo investici nepojistit.
4. Pokud investor nebo osoba jednající za investora nebo jménem investora při sjednávání investice porušila ustanovení zvláštního zákona¹, má pojistitel právo odmítnout pojištění investice podle těchto pojistných podmínek.
5. Pojištění podle těchto pojistných podmínek se uzavírá jako pojištění škodové.
6. Pro pojištění podle těchto pojistných podmínek se nepoužijí ustanovení § 2791, 2792 a 2805 občanského zákoníku.

Článek II. Vymezení pojmů

Pro účely těchto pojistných podmínek a pojistné smlouvy se rozumí:

1. **pojistitelem** *Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.*,
2. **pojištěným investorem**,
3. **pojistikem** *osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu,*
4. **oprávněnou osobou** *osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění,*
5. **investorem** *osoba, která vynakládá investici, a to buď právnická osoba se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společnost,*
6. **investicí** *každá majetková hodnota poukázaná do zahraničí na základě smlouvy jako kapitál v souvislosti s hospodářskými aktivitami investora v zahraničí v souladu s právním řádem hostitelského státu a zahrnuje zejména tyto formy:*
  - a) *movitý a nemovitý majetek, jakož i všechna věcná práva, jako jsou hypotéky, zástavy nebo záruky,*
  - b) *akcie, obligace, nezajištěné dluhopisy společností nebo jakékoli jiné formy účasti na společnostech,*
  - c) *peněžní prostředky,*
  - d) *peněžní pohledávky nebo nároky na finanční plnění vyplývající ze smlouvy o investici,*
  - e) *práva z oblasti duševního vlastnictví včetně autorských práv, práv z ochranných známek, patentů, průmyslových vzorů, technických postupů, know-how, obchodních tajemství, obchodních firem a goodwillu, spojená s investicí,*
  - f) *práva vyplývající ze zákona nebo ze smluvního ujednání, z licence nebo z povolení vydaného podle zákona, včetně koncesí k průzkumu, těžbě, kultivaci nebo využití přírodních zdrojů apod.; jakákoliv změna formy investovaných hodnot nemá vliv na změnu investiční povahy těchto prostředků,*
7. **investováním** *některá z následujících forem poukázání majetkových hodnot do zahraničí:*
  - a) *majetkový vklad, který uskuteční pojištěný formou dodávek zboží do zahraniční společnosti,*
  - b) *převod peněžních prostředků, kterým pojištěný tyto prostředky vloží do zahraniční společnosti,*
  - c) *převod nehmotných práv pojištěného na zahraniční společnost,*
  - d) *poskytnutí služeb pojištěného zahraniční společnosti na území hostitelského státu,*
  - e) *finanční úvěr poskytnutý zahraniční společnosti v návaznosti na investování podle písmena a) až d),*
8. **výnosy** *částky plynoucí z investice a zahrnují zejména, ne však výlučně, zisky, úroky, úroky z půjček, přírůstky kapitálu, podíly, dividendy, licenční nebo jiné poplatky,*
9. **hostitelským státem** *stát, na jehož území směřuje investice, která má být předmětem pojištění podle těchto pojistných podmínek, včetně pobřežního moře a jakékoli mořské nebo podmořské oblasti, nad nimiž hostitelský stát vykonává, v souladu s mezinárodním právem, svrchovaná práva a jurisdikci,*
10. **nemožností konverze** *znemožnění investorovi konvertovat platby určené k převodu z hostitelské země, jako např. zisky nebo další úhrady, z místní měny do jakékoli volně směnitelné měny,*
11. **nemožností transferu úhrad** *znemožnění investorovi realizovat převod plateb ve volně směnitelných měnách do České republiky v důsledku opatření vlády nebo kompetentních úřadů v hostitelském nebo ve třetím státě,*
12. **vyvlastněním** *ztráta možnosti disponovat investicí, zejména nadále vlastnit, nakládat a provozovat investici nebo nárokovat výnosy plynoucí z investice z důvodu vyvlastnění, znárodnění nebo konfiskace v hostitelském státě, které bylo provedeno bez odpovídající kompenzace pojištěnému,*
13. **politickými násilnými činy** *válka, nepřátelské útoky národních nebo zahraničních ozbrojených sil, občanská válka, revoluce, vzpoura, povstání a občanské nepokoje, politicky motivované teroristické útoky a sabotáže, v jejichž důsledku došlo ke ztrátám na majetku a příjmech z pojištěné investice,*
14. **pojistné období** *je časové období, pro které je pojistitelem přijímáno pojistné krytí ve stanovené pojistné hodnotě a jehož délku stanoví pojistná smlouva, maximálně 365 dnů,*

¹ § 331 a násl. zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění

15. **zahraniční společnost** právnická osoba se sídlem v zahraničí, kterou právnická osoba se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, ovládá tím, že se na základním kapitálu společnosti přímo či nepřímo podílí z více než 50 % nebo kontroluje nadpoloviční většinu hlasovacích práv spojených s účastí na základním kapitálu společnosti
- nebo může jmenovat většinu členů představenstva, dozorčí rady nebo správní rady nebo jiného obdobného vedoucího orgánu společnosti,
16. **spoluúčastí** je podíl oprávněné osoby na škodě kryté pojištěním vyjádřený v procentech.

Článek III.

Základní podmínky pojištění investice

- Pojištěna může být investice, která splňuje následující kritéria:
  - jedná se o novou investici nebo o investici, kterou investor získá do vlastnictví nebo majetkový podíl v již existující zahraniční společnosti s cílem rozšířit nebo modernizovat její hmotný investiční majetek, nebo o investici představující dodatečný kapitál pro podporu obchodní expanze zahraniční společnosti jako zdroj krytí jejích potřeb dlouhodobé (investiční) povahy,
  - investice musí představovat dlouhodobý závazek investora na dobu nejméně 3 let,
  - zisky investora závisí pouze na výkonech zahraniční společnosti a na výnosech z investice,
  - investice musí být zřízena v souladu s právním řádem hostitelského státu a investor získal potřebná povolení administrativních orgánů hostitelského státu.
- Z pojištění jsou vyloučeny investice do zahraničních společností nebo projektů zahrnujících:
  - výrobu zbraní,
  - hazardní nebo vysoce spekulativní projekty,
  - výrobu omamných a psychotropních látek.

Článek IV.

Vliv investice na životní prostředí

- Pojistitel si u investic s potenciálními dopady na životní prostředí vyhrazuje právo vyžadovat od investora předložení posudku o vlivu investice na životní prostředí v zemi jejího konečného určení (dále jen „posudek o vlivu na životní prostředí“). V případě negativního výsledku posudku má pojišťitel právo investici nepojištit.
- Posudek o vlivu na životní prostředí je investor povinen předložit do uzavření smlouvy o příslibu pojištění nebo nejpozději do uzavření pojistné smlouvy.
- Posudkem o vlivu na životní prostředí stanovující mimo jiné závazné limity, které musí být dodržovány, je:
  - posudek předložený v českém a anglickém jazyce vypracovaný osobou autorizovanou podle právních předpisů v zemi konečného určení investice za podmínky, že vliv investice na životní prostředí vyhovuje mezinárodním pravidlům; potvrzení o autorizaci této osoby musí být přiloženo k posudku,
  - posudek předložený v anglickém jazyce, uznaný mezinárodní finanční institucí, v případě, že je investice financována touto institucí,
  - posudek předložený v anglickém jazyce, uznaný zahraniční úvěrovou pojišťovnou v případě, že investice je součástí projektu, na jehož pojištění se podílí tato zahraniční úvěrová pojišťovna, nebo
  - posudek předložený v českém a anglickém jazyce, vypracovaný zpracovatelem uvedeným v seznamu zpracovatelů posudků uznaných pojištěním.
- V případě, že se v posudku o vlivu na životní prostředí zpracovaném podle pokynů pojištěitele prokáže negativní vliv investice na životní prostředí, má pojišťitel právo odmítnout uzavření pojistné smlouvy, a to i v případě, že byla uzavřena smlouva o příslibu pojištění.
- Pojišťitel má právo požadovat od investora předkládání monitorovacích zpráv o dodržování závěrů posudku o vlivu vývozu na životní prostředí.
- Pojištěný je povinen:
  - zajistit zpracování posudku o vlivu na životní prostředí,
  - zveřejnit výsledky posudku nebo jeho shrnutí tak, aby byl tento dokument přístupný veřejnosti alespoň 30 dní před vznikem pojištění,
  - dodržovat limity stanovené v posudku o vlivu na životní prostředí v průběhu realizace investice, resp. zajistit dodržování těchto limitů zahraniční společností,
  - vyžádat si na zpracovateli posudku vyhodnocení vlivu změn na životní prostředí, dojde-li nebo má-li dojít k významným změnám investice,
  - předkládat pojišťiteli monitorovací zprávy o dodržování posudku o vlivu na životní prostředí, stanoví-li tak pojistná smlouva.
- Pojišťitel má právo snížit v odpovídajícím rozsahu pojistné plnění, nastane-li pojistná událost z důvodu nedodržení podmínek obsažených v posudku o vlivu na životní prostředí.

Článek V. Předmět pojištění

1. Předmětem pojištění je investice pojištěného.
2. Pojištění dále kryje kurzové riziko pohybu měnového kurzu české koruny vůči měně, v níž je investice uvedena v odstavci 1 poskytnuta, v případě pojistného plnění (viz článek XII. odst. 11 pojistných podmínek).
3. Maximální pojistná hodnota, jejíž výše je stanovena v pojistné smlouvě, je určena některým z následujících způsobů:
  - a) odhadem maximální hodnoty finančních prostředků, které budou transferovány po dobu trvání pojištění pro účely pojištění nemožnosti konverze místní měny hostitelského státu do volně směnitelné měny a rizika transferu podle článku XI. odst. 2 písm. a) těchto pojistných podmínek; tento odhad provede pojištěný na začátku každého pojistného období a je schválen pojistitelem,
  - b) odhadem maximální hodnoty finančních prostředků, které budou transferovány v tomto pojistném období pro účely pojištění nemožnosti konverze místní měny hostitelského státu do volně směnitelné měny a rizika transferu podle článku XI. odst. 2 písm. a) těchto pojistných podmínek; tento odhad provede pojištěný na začátku každého pojistného období a je schválen pojistitelem,
  - c) podle hodnoty investice v korunách (Kč), vedené v účetnictví pojištěného jako pohledávka vůči zahraniční společnosti nebo jako podíl na zisku zahraniční společnosti, a vycházející z uzavřené obchodní smlouvy mezi investorem a zahraniční společností, pro účely pojištění proti riziku vyvlastnění nebo riziku politických násilných činů podle článku XI. odst. 2 písm. b) a c) těchto pojistných podmínek,
  - d) podle hodnoty finančních ztrát a dalších škod způsobených jednostranným opatřením hostitelského státu, jeho územně samosprávné jednotky nebo jimi kontrolovaných
- nebo řízených subjektů, které prokazatelně způsobily ztráty zahraniční společnosti pro účely pojištění proti riziku porušení smluvních závazků podle článku XI. odst. 2 písm. d); specifikaci finančních ztrát a dalších škod stanoví pojistná smlouva.
4. Bylo-li sjednáno v pojistné smlouvě běžné pojistné, má pojištěný kdykoliv právo požádat o snížení maximální pojistné hodnoty. Toto snížení nabude účinnosti počátkem pojistného období, které následuje po pojistném období, ve kterém o toto snížení požádal.
5. Bylo-li sjednáno v pojistné smlouvě běžné pojistné, je pojištěný oprávněn požádat o úměrné zvýšení maximální pojistné hodnoty. Toto zvýšení nabude účinnosti od počátku pojistného období následujícího po pojistném období, kdy byla podána žádost o zvýšení, za předpokladu, že nedošlo k žádným nepříznivým skutečnostem vyplývajícím z povinností pojištěného.
6. S ohledem na fyzické a morální opotřebování investice je v pojistné smlouvě možné dohodnout počet pojistných období, po jejichž dovršení se bude pojistná hodnota každým rokem automaticky snižovat, a to na 90, 80, 70, 60 a 50 % počáteční účetní hodnoty investice při respektování eventuálních následných změn této hodnoty podle odstavce 3 nebo 4 tohoto článku.
7. Maximální pojistná hodnota se snižuje o částky pojistného plnění, které pojištěný obdržel jako pojistné plnění podle těchto pojistných podmínek.
8. Všechna zvýšení a snížení pojistné hodnoty, bylo-li v pojistné smlouvě sjednáno běžné pojistné, budou provedena formou pojistných rozhodnutí pojistitele na základě žádosti pojištěného, přičemž pojistitel je oprávněn odmítnout zvýšení pojistné hodnoty v případě, že v hostitelském státě dojde k nepříjatelnému zvýšení rizika vzniku pojistné události.

Článek VI. Datum zahájení investice

- V pojistné smlouvě je dohodnuto datum zahájení investice, za něž se považuje:
- a) v případě majetkového vkladu (dle článku II. odst. 7 písm. a)), datum, kdy zboží bylo dopraveno na místo určené na území hostitelského státu,
  - b) jedná-li se o poskytnutí peněžních prostředků (dle článku II. odst. 7 písm. b) nebo písm. e)), datum, ke kterému pojištěný dal příkaz k převodu peněžních prostředků,
  - c) v případě převodu nehmotných práv (dle článku II. odst. 7 písm. c)), datum vstoupení v účinnost smlouvy mezi pojištěným a zahraniční společností,
  - d) v případě poskytnutí služeb (dle článku II. odst. 7 písm. d)), datum, ke kterému skončila lhůta sjednaná k poskytnutí těchto služeb a pojištěnému vznikla majetková práva k investici, vzniklé na základě poskytnutí služeb.

POJISTNÁ SMLOUVA, SMLOUVA O PŘÍSLIBU POJIŠTĚNÍ A POJISTNÉ

Článek VII.

Smlouva o příslibu pojištění

1. Ve smlouvě o příslibu pojištění se pojistitel zavazuje uzavřít po splnění dohodnutých podmínek a v dohodnuté době pojistnou smlouvu a zabezpečit rezervaci potřebné pojistné kapacity.
2. Žadatel o pojištění je povinen zaplatit za poskytnutí příslibu pojištění poplatek stanovený ve smlouvě o příslibu pojištění.
3. Pojistitel není povinen uzavřít pojistnou smlouvu, došlo-li, podle uvážení pojistitele, k významné změně podmínek a okolností zvyšujících rizikovost pojištění, z nichž pojistitel vycházel při uzavření smlouvy o příslibu pojištění, zejména k výraznému zhoršení rizikovosti země související s investicí.
4. Žadatel je po dobu platnosti smlouvy o příslibu pojištění vázán povinnostmi dle těchto pojistných podmínek obdobně jako pojištěný.
5. Práva a povinnosti smluvních stran ze smlouvy o příslibu pojištění se řídí ustanoveními § 1785 až 1788 občanského zákoníku, zejména pak ustanoveními o smlouvě o smlouvě budoucí.

Článek VIII.

Pojistná smlouva

1. Pojistná smlouva stanoví mimo obvyklé náležitosti zejména určení, druh a objem investice a její časový průběh, výši pojistného a spoluúčasti, zda se jedná o pojistné běžné nebo jednorázové, délku pojistného období, resp. pojistnou dobu a způsob vedení investice v účetnictví pojištěného.
2. Spoluúčast činí 2,5 %, nestanoví-li pojistná smlouva jinak. K pokrytí rizika vyplývajícího ze stanovené spoluúčasti nesmí být sjednáno jiné pojištění.
3. Vzájemné peněžní závazky mezi pojistitelem a pojistníkem, popřípadě pojištěným jsou splatné v českých korunách, nestanoví-li pojistná smlouva jinak. K přepočtu z jiné měny pro účely určení výše pojistného se použije kurz sjednaný v pojistné smlouvě, jinak kurz České národní banky platný v den podpisu pojistné smlouvy.
4. Pojistné, poplatek za poskytnutí příslibu pojištění, jakož i jiné peněžní závazky vůči pojistiteli se hradí na základě faktury vystavené pojistitelem, nestanoví-li pojistná smlouva jinak.
5. V případě odchylné úpravy v pojistné smlouvě má vždy přednost znění pojistné smlouvy před zněním pojistných podmínek.
6. V pojistné smlouvě je dohodnut počátek investice v návaznosti na datum jejího zahájení dle článku VI. a dobu trvání a způsob zániku pojištění podle věcného charakteru investice.
7. Přijetí nabídky pojistné smlouvy s dodatkem nebo odchylkou, i když podstatně nemění podmínky nabídky, dle § 1740 odst. 3 Občanského zákoníku, je vyloučeno.

Článek IX.

Pojistné

1. Pojistitel při výpočtu pojistného zohlední rozsah teritoriálních rizik krytých pojištěním, který je stanoven v pojistné smlouvě na základě požadavku pojištěného za podmínky akceptování tohoto rozsahu krytí pojistitelem.
2. Kalkulace běžného pojistného vychází z pojistné sazby, která má tvar procentního podílu z maximální pojistné hodnoty, tj. celkového investičního objemu pojišťovaného v daném pojistném období. Maximální pojistnou hodnotu stanoví pojistitel na základě požadavku pojištěného vždy před započetením každého pojistného období. Pokud pojištěný ve lhůtě 10 pracovních dnů před započetením nového pojistného období nepředloží nový požadavek včetně stanovení maximální pojistné hodnoty, stanoví pojistitel maximální pojistnou hodnotu ve stejné výši, jaké dosáhla v předcházejícím pojistném období.
3. Kalkulace jednorázového pojistného vychází z pojistné sazby, která má tvar procentního podílu z pojistné hodnoty stanovené v pojistné smlouvě. Sjednaná výše jednorázového pojistného již v sobě zahrnuje možné zvýšení nebo snížení pojistného rizika a je neměnná po celou dobu pojištění. Pojistným rizikem se v této souvislosti rozumí klasifikace zemí podle míry exportního úvěrového rizika, resp. zařazení zemí do jednotlivých rizikových kategorií stanovených pojistitelem.
4. Účastníci pojištění si v pojistné smlouvě sjednají, že se jedná buď o běžné pojistné, které se platí předem na celé pojistné období anebo jednorázové pojistné, které se platí předem na celou pojistnou dobu. Pojistník je musí uhradit v termínu uvedeném na faktuře vystavené pojistitelem. Pojistné je zapláceno dnem, kdy je připsáno na účet pojistitele. Nebylo-li

pojistné zaplacené do dvou měsíců ode dne jeho splatnosti, pojištění se do zániku nepřerušuje a pojistiteli trvá nárok na pojistné vč. úroků z prodloužení, resp. smluvní pokutu. Nebude-li pojistné zaplacené ani v dodatečně lhůtě 1 měsíce od doručení upomínky, pojištění zaniká.

5. Pokud bylo v pojistné smlouvě sjednáno běžné pojistné, pak v případě, že o to bude pojistitel na konci pojistného období požádán, přepočítá pojistné podle skutečné pojistné hodnoty v příslušném pojistném období podle údajů z účetní evidence investora. V případě přeplatky je o tuto část sníženo pojistné v bezprostředně následujícím pojistném období.

Článek X.

Trvání pojištění (pojistná doba)

1. Pojištění vzniká dnem zahájení investice (článek VI.), ne však dříve než dnem uzavření pojistné smlouvy a zaplacením pojistného, resp. zaplacením pojistného za první pojistné období, bylo-li v pojistné smlouvě sjednáno běžné pojistné. Pojistná smlouva může stanovit další podmínky pro vznik pojištění.
2. Kromě případů stanovených v obecně závazných právních předpisech, v pojistné smlouvě nebo v ostatních ustanov-

veních pojistných podmínek, pojištění zaniká též dnem, ke kterému pojištěný převedl práva vyplývající z pojištěné investice na třetí osobu bez předchozího písemného souhlasu pojistitele, anebo, nastane-li pojistná událost, rozhodnutím pojistitele o pojistném plnění.

3. Pojištění nezaniká dnem odmítnutí pojistného plnění (není-li v pojistné smlouvě sjednáno jinak).

POJISTNÁ UDÁLOST, POJISTNÉ PLNĚNÍ

Článek XI.

Pojistná událost

1. Pojistnou událostí je úplné nebo částečné znehodnocení investice, částečné nebo úplné neprovedení transferu dividend, výnosů, zisků po zaplacení všech daní a poplatků z pojištěné investice ani v průběhu čekací doby (karenční doba) přímo a výlučně v důsledku jedné nebo více příčin představujících teritoriální nebo jiná nekomerční rizika, uvedených v odstavci 2 tohoto článku (pojistné nebezpečí). Předmětem pojistného krytí není ušlý zisk pojištěného.
2. Příčinami představujícími teritoriální a jiná nekomerční rizika, tj. rizika, která nevyplývají z ekonomické nebo finanční situace zahraniční společnosti, nýbrž z politických a hospodářských událostí a opatření v hostitelském státě, resp. ve třetí zemi, a z hlediska investice mají povahu vyšší moci, jsou:
  - a) **nemožnost konverze výnosů** – pojištění proti riziku nemožnosti konverze výnosů z investice denominovaných v místní měně hostitelského státu do volně směnitelné měny a nemožnosti transferu úhrad do České republiky kryje rizika nových omezení, a to jak hostitelského státu, tak třetích zemí, která brání konverzi a transferu peněžních prostředků z pojištěné investice; tato omezení mohou mít formu nového většího regulačního omezení směny měny hostitelského státu do zahraničí nebo nemožnosti splnění požadavku převodu do konvertibilní měny v důsledku zavedení devizového režimu správními orgány hostitelského státu; transferem peněžních prostředků se pro účely tohoto odstavce rozumí transfer zisku nebo kapitálových výnosů, repatriace původního investičního vkladu nebo výnosů z odprodeje investice, transfer splátek jistiny a úroků, poplatků za poskytnutou technickou pomoc a další podobné úhrady související s pojištěnou investicí; z pojištění je vyloučena ztráta pojištěného vzniklá v důsledku devalvace místní měny,

- b) **vyvlastnění** – pojištění proti riziku vyvlastnění kryje riziko znárodnění, konfiskace nebo vyvlastnění zahraniční společnosti bez odpovídající náhrady; vyvlastnění zahrnuje i vyvlastnění způsobené vládními akty, které zbavily investora základních práv spojených s investicí po dobu nejméně šesti měsíců bez přerušení; z pojištění jsou vyloučeny finanční dopady vyplývající z nediskriminačních regulačních a fiskálních (daňových) opatření orgánů hostitelského státu a dopady administrativních opatření (zejména ve fiskální oblasti) vyvolané jednáním investora nebo zahraniční společnosti; rozsah pojistného plnění se stanoví na základě účetní hodnoty investice ke dni vyvlastnění, vedené v účetnictví investora o zahraniční společnosti,
- c) **politické násilné činy** – pojištění proti riziku politických násilných činů kryje riziko ztráty na majetku a příjmech z pojištěné investice v důsledku politicky motivovaných násilných činů; z pojištění jsou vyloučeny ztráty způsobené zaměstnanci zahraniční společnosti,
- d) **porušení smluvních závazků** – pojištění proti porušení smluvních závazků hostitelským státem, jeho územně samosprávním jednotkou nebo jimi kontrolovanými nebo řízenými subjekty týkajícími se nákupu vstupů zahraniční společností (např. energie, suroviny) nebo prodeje výstupů (produkce zahraniční společnosti), pokud má toto opatření diskriminační charakter vůči zahraniční společnosti a zahraniční společnost je z těchto závazků oprávněnou osobou a pokud toto porušení způsobí neplnění jejích závazků nebo znemožní provozování investice po dobu nejméně šesti kalendářních měsíců nebo způsobí její záporný hospodářský výsledek po dobu nejméně jednoho účetního období; pojištění kryje i riziko uplatnění jednostranných

- diskriminačních opatření hostitelským státem, vedoucích k zápornému hospodářskému výsledku investice za nejméně jedno účetní období.
3. Pojistník má možnost v žádosti o pojištění specifikovat, proti kterým pojistným rizikům podle odstavce 2 nebo jejich kombinaci chce sjednat pojištění. O pojištění proti pojistnému riziku podle odstavce 2 písm. d) rozhodne pojistitel na základě rozboru pojišťované investice, event. na základě právního posudku smluvního zajištění mezi jednotlivými subjekty zúčastněnými na investici.
  4. Rizika vyloučená z pojištění:
    - a) ekonomická nebo finanční situace zahraniční společnosti,
    - b) konfiskace, pokud se jedná o akt, který je následkem trestného činu,
    - c) vyvlastnění, pokud se jedná o akt doprovázený plnohodnotnou finanční náhradou v konvertibilní měně poskytnutou vládou nebo jakoukoli veřejnou institucí hostitelského státu,
  5. Pojistná událost vznikne uplynutím čekací doby v trvání šesti měsíců ode dne, kdy pojistitel obdržel Oznámení hrozby pojistné události na formuláři pojistitele včetně stanovených příloh a dokumentů, a pokud prokazatelně nastala některá z příčin podle odstavce 2. V průběhu této doby je pojištěný povinen podniknout veškerá účelná opatření k odvrácení hrozby pojistné události.
    - d) znárodnění, pokud se jedná o akt doprovázený plnohodnotnou finanční náhradou v konvertibilní měně poskytnutou vládou nebo jakoukoli veřejnou institucí hostitelského státu,
    - e) chování investora v rozporu se zákony hostitelského státu,
    - f) placení úroků z prodlení,
    - g) rozhodnutí, resp. opatření České republiky.

Článek XII. Pojistné plnění

1. Pojistiteli vznikne povinnost poskytnout pojistné plnění vznikem pojistné události.
2. Pojistitel neposkytne pojistné plnění, pokud výše škody nepřesáhne 1 % hodnoty investice, nejméně však částku dvě stě tisíc korun českých, nestanoví-li pojistná smlouva jinak.
3. Pojistiteli nevznikne povinnost poskytnout pojistné plnění, pokud pojištěný doručí pojistiteli Oznámení o hrozbě pojistné události později, než šest měsíců ode dne vzniku některé ze skutečností uvedených v článku XI. odst. 2 těchto pojistných podmínek.
4. Pojistitel je povinen bez zbytečného odkladu poté, kdy obdrží Oznámení o hrozbě pojistné události zahájit šetření nutné k potvrzení nároku pojištěného a k zjištění rozsahu povinnosti pojistitele plnit. Pojistitel ukončí šetření, bude-li to možné nebo nedohodnou-li se strany jinak, do jednoho měsíce ode dne vzniku pojistné události. Výsledky šetření uvede pojistitel v Rozhodnutí o pojistném plnění.
5. Pro účely šetření pojistné události a zjištění výše škody je pojištěný povinen předložit pojistiteli příslušné doklady, listiny a jiné důkazy, které si pojistitel vyžádal k posouzení, rozhodné pro vznik a výši jeho nároku na výplatu pojistného plnění, zejména vznik pojistné události a důvod jejího vzniku, oprávněnost nároku, výši jednotlivých nároků pojištěného, doklady o zaplacení pojistného. Pojištěný je dále povinen předložit platnou pojistnou smlouvu nebo pojistku spolu s veškerými dalšími doklady a údaji, které si pojistitel vyžádá.
6. Pojistitel si vyhrazuje právo ověřit si pravdivost a přesnost předložených dokladů a všech pojištěným uváděných údajů a informací, které pojistitel považuje pro účely šetření za významné či nutné.
7. Oznámení o hrozbě pojistné události musí obsahovat všechny nezbytné informace. Pojištěný je povinen umožnit pojistiteli inspekci a pořízení kopií všech dokumentů potřebných pro uznání pojistné události a výpočtu výše škody.
8. Škoda uvedená v Oznámení hrozby pojistné události představuje:
  - a) v případě pojištěných rizik podle článku XI. odst. 2 písm. a) objem finančních prostředků poukázaných zahraniční společností investorovi k inkasu, nejvýše částku odpovídající výši maximální pojistné hodnoty uvedené v pojistné smlouvě, sníženou o jakékoli náhrady, odškodnění nebo kompenzace, které pojištěný obdržel, a které snižují škodu (snížení škody může nastat např. i tím, že pojištěný ušetřil náklady v důsledku vzniku škody, a to proto, že mu nevznikla povinnost platit daně z dividend, komisionářské poplatky apod.),
  - b) v případě pojištěných rizik podle článku XI. odst. 2 písm. b), c) nebo d) nejvýše poslední pojistnou hodnotu,
  - c) nevratné náklady správních řízení, arbitráže, poradenských služeb apod. spojené s investicí, a které byly učiněny s předběžným písemným souhlasem pojistitele nebo na základě jeho instrukcí. Výše uvedené náklady budou považovány za škodu rovněž v případě, kdy kroky, které k jejich vzniku vedly, měly za následek znovuoobnovení práv pojištěného vůči investici nebo vedly k získání plateb, splátek atd., pokud tyto náklady překročí částku 10.000,- Kč.
9. Pro účely zjištění výše nárokované škody se jako základ pro výpočet pojistného plnění stanoví neuhrazená částka ke dni rozhodnutí o pojistném plnění, snížená o veškerá plnění přijatá pojištěným na úhradu nebo ke krytí ztrát z nárokované škody před dnem rozhodnutí o pojistném plnění.
10. Pojistné plnění se stanoví ve výši skutečné škody stanovené podle odstavce 8 tohoto článku a snížené o výši sjednané spoluúčasti oprávněné osoby. Pokud je skutečná škoda vyšší než maximální pojistná hodnota, pojistné plnění se stanoví ve výši maximální pojistné hodnoty snížené o výši spoluúčasti.
11. Pojistné plnění se poskytuje v české měně. Vzhledem k čl. V. odst. 2 se pro přepočítání z cizí měny se použije kurz České národní banky platný ke dni rozhodnutí o pojistném plnění.
12. Pojistné plnění je splatné do patnácti dnů od data rozhodnutí o pojistném plnění.

Článek 13

Výluky z pojištění, odmítnutí a snížení pojistného plnění

1. Pojistiteli nevzniká povinnost poskytnout pojistné plnění (výluky z pojištění):
  - a) pokud dojde bez předchozího písemného souhlasu pojistitele k převodu práv vyplývajících z pojištěné investice,
  - b) v případě sporu mezi pojištěným a tím, kdo škodu zavinil, o oprávněnosti pohledávky pojištěného, a to až do okamžiku pravomocného rozhodnutí sporu ve prospěch pojištěného; pojistitel rozhodne o vyplacení zálohy na pojistné plnění nebo pojistného plnění, pokud posoudí spor jako neoprávněný, a to do 30 dnů od žádosti pojištěného,
  - c) pokud pojištěný nebo osoba jednající za něj nebo jeho jménem poruší normy a zvyklosti mezinárodního práva, kterými je Česká republika vázána.²
2. Pojistitel má právo odmítnout pojistné plnění:
  - a) pokud oprávněná osoba uvede při uplatňování práva na pojistné plnění vědomě nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje týkající se rozsahu pojistné události nebo podstatné údaje týkající se této události zamlčí,
  - b) v dalších případech stanovených občanským zákoníkem.
3. Pojistitel má právo snížit v odpovídajícím rozsahu pojistné plnění, pokud byla pojistná událost přímo či nepřímo způsobena:
  - a) pojištěným nebo osobou jednající za něj nebo jeho jménem, zejména porušením podmínek smluv, vztahujících se k investici nebo porušením právních předpisů hostitelského státu nebo státu, jehož prostřednictvím byl (popřípadě měl být) proveden transfer, především pokud jde o obstarání formalit a licencí potřebných k investování, dovozu a průvozu zboží třetí zemí, převod nebo konverzi plateb,
  - b) aplikací jakéhokoliv ustanovení smluv, vztahujících se k investici, které omezuje práva pojištěného nebo možnost jejich uplatnění a vymáhání,
  - c) přijetím podmínek investice, jež se výrazně odchyľují od mezinárodních nebo místních zvyklostí a znamenají omezení práva pojištěného v případě pojistné události,
  - d) jakýmkoliv jednáním pojištěného nebo osob jednajících za něj nebo jeho jménem, která zabraňuje, zdržuje nebo omezuje úhradu pohledávky,
  - e) pokud pojištěný porušil povinnosti vůči pojistiteli stanovené v pojistné smlouvě, pojistných podmínkách a příslušných ustanovení obecně závazných právních předpisů týkajících se pojištění a toto porušení mělo podstatný vliv na vznik pojistné události, její průběh nebo na zvětšení rozsahu jejich následků nebo na zjištění nebo určení výše pojistného plnění,
  - f) v dalších případech stanovených občanským zákoníkem.

Článek XIV. Převod práv

1. Současně s částečnou nebo úplnou výplatou pojistného plnění je pojistitel oprávněn požadovat, aby na něho pojištěný převedl, postoupil anebo mu jinak přenechal způsobem účinným vůči dlužníkovi peněžní nároky související s pojistnou událostí, za kterou poskytl pojistitel pojistné plnění. Pojištěný je povinen na žádost pojistitele s tímto současně převést, postoupit anebo jinak přenechat všechna práva s těmito nároky spojená, zejména práva ze záruk nebo jiných forem zajištění. Dlužníkem je právní subjekt, jemuž lze přičítat vznik pojistné události.
2. Pojištěný je bez ohledu na postoupení nároků vždy povinen umožnit pojistiteli vymáhat plnění z pojištěné investice. Za tím účelem je pojištěný povinen bez zbytečného odkladu předat pojistiteli veškeré dokumenty vztahující se k investici a poskytnout pojistiteli potřebnou součinnost.
3. Z důvodů účelnosti vymáhání pohledávek vzniklých z pojistné události nebo zjednodušení právního postupu vůči dlužníkovi může pojistitel pověřit pojištěného nebo jím určenou osobu vymáháním pohledávek vůči dlužníkovi, popř. osobám poskytujícím zajištění pohledávky nebo příslušných peněžních nároků. Pojistitel se zavazuje uhradit pojištěnému účelně vynaložené náklady na vymáhání pojištěné pohledávky, a to na základě jejich řádného vyúčtování a doložení ze strany pojištěného.
4. Plnění poskytnutá dlužníkem nebo třetí osobou na úhradu pohledávky vzniklé z pojistné události poté, co pojistitel poskytl pojistné plnění, náleží pojistiteli a pojištěný je povinen o těchto plněních pojistitele neprodleně informovat a postoupit tato plnění na pojistitele do pěti dnů od jejich obdržení.
5. Vyplacením pojistného plnění, pokud již nedošlo k předchozímu postoupení pohledávky vzniklé z pojistného plnění na smluvním základě, získává pojistitel právo na výnosy zástav, jistot, pojistných smluv apod., anebo na částky zaplacené v zahraničí v souvislosti s pojištěnou investicí.
6. Pokud nebudou z důvodů účelnosti vymáhání pohledávky převedena dle odst. 1 práva pojištěného na pojistitele smlouvou o postoupení pohledávky, uzavřou pojištěný a pojistitel smlouvu o úpravě práv a povinností, v níž upraví vzájemná práva a povinnosti při vymáhání pohledávky.

² např. Úmluva o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích (Sdělení MZV ČR č. 25/2000 Sbírky mezinárodních smluv)

PRÁVA A POVINNOSTI SMLUVNÍCH STRAN

Článek XV.

Práva a povinnosti pojištěného

1. Pojištěný má právo:
  - a) na pojistné plnění vznikem pojistné události, je-li současně oprávněnou osobou,
  - b) požadovat, aby pojistitel provedl náležité šetření nutné ke zjištění rozsahu povinnosti pojistitele plnit, uvedl výsledky šetření v Rozhodnutí o pojistném plnění a seznámil pojištěného s jeho obsahem,
  - c) na výplatu pojistného plnění ve lhůtě patnácti dnů od data rozhodnutí o pojistném plnění.
2. Pojištěný je povinen:
  - a) postupovat v souvislosti s investicí s náležitou péčí, obezřetností při zohlednění mezinárodních obchodních zvyklostí, starat se o investici a s ní spojená rizika s odbornou péčí, dovedností, předvídatostí a tak efektivně, jako by nebyl pojištěn,
  - b) dodržovat podmínky smluv, vztahujících se k investici a právní předpisy platné v hostitelském státu nebo státu, jehož prostřednictvím byla (popřípadě měla být) provedena platba,
  - c) neaplikovat jakékoliv ustanovení smluv, vztahujících se k investici, které omezuje práva pojištěného nebo možnost jejich uplatnění a vymáhání,
  - d) poskytovat pojistiteli přesné a pravdivé informace o své ekonomické situaci a svém finančním a právním stavu,
  - e) neprodleně informovat pojistitele o všech okolnostech, které jsou pojištěnému známy a které mohou vést ke vzniku pojistné události nebo zvýšení jejího rozsahu nebo mohou ovlivnit závazky pojistitele plynoucí z pojistné smlouvy,
  - f) informovat neprodleně pojistitele o sjednání souběžného pojištění proti stejnému nebo obdobnému riziku u jiného pojistitele,
  - g) majetkově se podílet na pojištěném riziku v rozsahu sjednané spoluúčasti a nesjednat na spoluúčast další pojištění; v žádosti o pojištění uvést všechna jemu známá fakta, která by mohla mít vliv na posouzení rizika, včetně informací o všech ostatních sjednaných majetkových pojištěních pro tuto investici,
  - h) vykonávat samostatně nebo po dohodě s pojistitelem všechna účelná opatření k zamezení vzniku pojistné události nebo zvětšení jejího rozsahu, zejména včas a řádně uplatnit své nároky a důsledně vymáhat splatné pohledávky; pojištěný je odpovědný za snížení dobytosti či právní vymahatelnosti pohledávek z důvodu jejich pozdního uplatnění u soudu nebo u jiného příslušného orgánu,
  - i) koordinovat s pojistitelem postup za účelem odvrácení hrozby pojistné události nebo zmírnění jejích následků a činit veškeré kroky vůči třetím osobám s předchozím souhlasem pojistitele; pokud pojistitel ve lhůtě 10 pracovních dnů od obdržení žádosti pojištěného nesdělí pojištěnému své vyjádření k navrženému postupu nebo se s pojištěným nedohodne na jiné lhůtě, ve které mu své vyjádření poskytne, má se za to, že s navrženým postupem vyjádřil souhlas,
  - j) uzavřít současně s výplatou pojistného plnění na návrh pojistitele smlouvu o postoupení pohledávky, za niž pojistitel poskytne pojistné plnění, nebo v souladu s článkem XIV. uzavřít smlouvu o úpravě práv a povinností,
  - k) umožnit pojistiteli uplatnění nároků, zejména nároků na náhradu škody, náležejících pojištěnému,
  - l) vrátit pojistiteli již vyplacené pojistné plnění, pokud pojištěný znemožnil uplatnění práv postoupených pojistiteli nebo jejichž postoupení pojistitel odmítl nebo neumožnil pojistiteli jejich řádné uplatnění nebo ztížil dobytost pojištěných investic, za něž pojistitel vyplatil pojistné plnění,
  - m) vrátit pojistiteli již vyplacené pojistné plnění, pokud bylo poskytnuto na základě neúplných nebo nepravdivých informací nebo bez skutečného nároku na výplatu pojistného plnění nebo tento dodatečně pominul nebo došlo k okolnostem podle článku XIII.,
  - n) v plném rozsahu a v termínu splnit všechny závazky vůči zahraniční společnosti,
  - o) ujistit se, že obdržel všechny nezbytné licence, a že si zahraniční společnost zajistila všechny nezbytné licence a povolení, a to před zahájením investování,
  - p) umožnit pojistiteli dostatečnou revizi dokumentů pro upřesnění a eventuálně doplnění potřebných údajů sloužících pro potřeby pojistitele,
  - q) neprodleně informovat pojistitele, zjistí-li, že
    - v průběhu 60 dnů neobdržel prostředky poukázané k převodu,
    - nastaly jiné neobvyklé skutečnosti nebo existuje nebezpečí vzniku škody,
    - dozvěděl se nové, zásadní informace o zahraniční společnosti,
    - v jakékoliv zemi nastaly skutečnosti nebo byla přijata taková opatření, která by mohla mít nepříznivý vliv na zájmy pojištěného a na danou investici,
    - nastaly jiné okolnosti, které mohou vést ke vzniku pojistné události nebo ke zvýšení jejího rozsahu nebo mohou ovlivnit závazky pojistitele plynoucí z pojistné smlouvy,
  - r) poskytnout veškerou pomoc nutnou k tomu, aby pojistitel mohl získat informace také od třetích osob nebo prostudovat jejich dokumenty v souladu s výše uvedenými podmínkami,
  - s) účelně hájit svá práva a prokázat úsilí nevýhodnou situaci řešit, a to případně i žalobou u příslušného soudu nebo v jiném řízení; tuto okolnost je investor povinen prokázat.
3. Bez předchozího písemného souhlasu pojistitele pojištěný nesmí:
  - a) změnit podmínky investice,
  - b) postoupit práva vyplývající z pojištěné investice na třetí osobu, zřídit zástavní právo k investici nebo tuto investici jiným způsobem zatížit.
4. V případě postoupení práv vyplývajících z investice s předchozím písemným souhlasem pojistitele se po postoupení těchto práv stává pojištěným postupník a pojistníkem postupitel ve smyslu občanského zákoníku. Bez předchozího písemného souhlasu pojistitele pojištění postoupených pohledávek zaniká.

Článek XVI. Práva a povinnosti pojistitele

1. Pojistitel je povinen:
  - a) provést náležité šetření nutné k zjištění rozsahu povinnosti pojistitele plnit,
  - b) uvést výsledky šetření v Rozhodnutí o pojistném plnění a seznámit pojištěného s jeho obsahem,
  - c) vyplatit přiznané pojistné plnění ve lhůtě patnácti dnů od data rozhodnutí o pojistném plnění,
  - d) s náležitou péčí uchovávat dokumenty svěřené a poskytnuté pojistiteli.
2. Pojistitel má zejména právo:
  - a) požadovat úhradu pojistného za celou dobu trvání pojištění,
  - b) požadovat od pojištěného předložení všech smluv a dokumentace vztahující se k pojištěné investici; pojistitel přitom neodpovídá za obsah a formu těchto smluv a dokumentů,
  - c) zvýšit pojistnou sazbu a spoluúčast v případě, že smlouvy a dokumenty uvedené v písmenu b), uzavřené nebo vystavené pojištěným byly změněny bez předchozího souhlasu pojistitele,
  - d) ověřit si pravdivost a přesnost předložených dokladů a všech pojištěným uváděných údajů a informací při respektování obecně závazných předpisů o bankovním a obchodním tajemství,
  - e) požadovat na pojištěném řádné uplatnění nároků vůči třetím osobám,
  - f) sjednat s pojištěným, nezávisle na převzetí neuhrazené pohledávky po výplatě pojistného plnění, následný postup při vymáhání a inkasu pohledávky,
  - g) uplatnit vůči pojištěnému nárok na vrácení vyplaceného pojistného plnění nebo na náhradu škody v případě, že pojistné plnění bylo poskytnuto na základě nepravdivých informací nebo bez skutečného nároku na výplatu pojistného plnění nebo tento dodatečně pominul nebo došlo k okolnostem podle článku XIII.

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ

Článek XVII. Audit a expertiza

1. Jakékoliv prohlášení pojištěného, spolu s přijetím závazků a povinností, kladených na něj z titulu pojistné smlouvy, umožňují pojistiteli kdykoliv si vyžádat audit nebo odbornou expertizu jeho účetnictví soudním znalcem.
2. Tento audit nebo expertiza spolu s kontrolou provedenou v souladu s článkem XV. budou realizovány reprezentantem pojistitele nebo auditorem či znalcem vybraným ze seznamu auditorů a soudních znalců po dohodě s pojištěným.

Článek XVIII. Přebytky pojistného

Přebytky na pojistném použije pojistitel ke zvýhodnění pojištění, např. formou snížení sazeb pojistného při dlouhodobém bezeškodním průběhu pojištění.

Článek XIX. Závěrečná ustanovení

1. Vztahy neupravené pojistnou smlouvou nebo pojistnými podmínkami se řídí příslušnými ustanoveními občanského zákoníku.
2. Rozhodným je znění pojistných podmínek a pojistné smlouvy v jazyce českém.
3. Pojistitel je oprávněn vypovědět pojistnou smlouvu, jestliže:
  - a) pojištěný pozbude oprávnění k podnikatelské činnosti, soud rozhodne o úpadku pojištěného nebo zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku pojištěného,
  - b) tak stanoví pojistná smlouva,
  - c) tak stanoví občanský zákoník nebo další právní předpisy.
4. Výpověď musí být písemná. Je-li sjednáno běžné pojistné, musí být druhé straně doručena 4 týdny před koncem pojistného období a pojištění pak zaniká ke konci pojistného období. Je-li sjednáno jednorázové pojistné, činí výpovědní šest týdnů a začíná běžet okamžikem doručení druhé straně.
5. Stane-li se některé ustanovení pojistných podmínek nebo pojistné smlouvy v důsledku změny právních předpisů, a to i jen z části, neplatným, zdánlivým, neúčinným nebo neaplikova-

- telným, nečiní toto neplatnými, zdánlivým nebo neúčinnými zbývající ustanovení.
6. Informace, které si smluvní strany v jakékoli formě v souvislosti s uzavřením pojistné smlouvy a plněním povinností z ní vyplývajících navzájem poskytly, jsou důvěrné. Strana, které byly tyto informace poskytnuty, je bez souhlasu druhé strany nesmí poskytnout třetí osobě a ani je použít pro jiný účel, než pro který byly poskytnuty, nestanoví-li zákon jinak (např. zákon o pojišťovnictví apod.).
  7. Nedohodnou-li se smluvní strany v pojistné smlouvě jinak, budou případné spory vzniklé mezi nimi z právních vztahů založených touto smlouvou nebo v souvislosti s ní (včetně otázek platnosti nebo neplatnosti pojistné smlouvy), jež se nepodaří v přiměřené době vyřešit smírnou cestou, s vyloučením pravomoci obecných soudů rozhodovány s konečnou platností v rozhodčím řízení u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR podle jeho Řádu třemi rozhodci ustanovenými podle tohoto Řádu. Strany se zavazují splnit všechny povinnosti uložené jim v rozhodčím nálezů ve lhůtách v něm stanovených.
  8. Pojištění podle těchto pojistných podmínek se řídí právním řádem České republiky.
  9. V souladu s ustanovením § 1801 občanského zákoníku se pojistitel a pojistník, který je podnikatelem, odchylují od příslušných ustanovení § 1799 a 1800 občanského zákoníku o smlouvách uzavíraných adhezním způsobem. Tímto je vyloučena případná neplatnost ustanovení těchto pojistných podmínek či pojistné smlouvy pro rozpor s uvedenými ustanoveními o smlouvách uzavíraných adhezním způsobem, zejména neplatnost:
    - i. doložek, které odkazují na podmínky mimo vlastní text pojistné smlouvy, s jejichž významem nebyl pojistník seznámen, a ani nebude prokázána znalost pojistníka o jejich významu;
    - ii. doložek, které lze přečíst jen se zvláštními obtížemi, nebo doložek, které jsou pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelné, a to i když to způsobí pojistníkovi újmu a pojistníkovi nebyl její význam dostatečně vysvětlen; a
    - iii. doložek, které jsou pro pojistníka zvláště nevýhodná, aniž je pro to rozumný důvod, zejména odchylují-li se pojistná smlouva nebo tyto pojistné podmínky závažně a bez zvláštního důvodu od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech.